



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 93/03-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť I. S., bytom Ž., vo veci porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu ustanoveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 S 88/00 z 29. novembra 2002, za účasti Krajského súdu v Žiline, a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť I. S. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2003 doručená sťažnosť I. S., bytom Ž., ktorou namieta porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu ustanoveného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza

Listina základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 S 88/00 z 29. novembra 2002.

Sťažovateľ uviedol, že vyššie uvedeným uznesením krajského súdu, „*ktoré mi bolo oznámené dňa 15. 1. 2003, došlo k porušeniu môjho základného práva na súdnu ochranu priznaného čl. 46 ods. 2 Ústavy SR a čl. 36 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza LISTINA základných práv a slobôd.*

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením zastavil konanie o žalobe, ktorou som sa v zmysle ust. § 247 a nasl. O. s. p. domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Krajského úradu v Žiline, odboru životného prostredia č. 2000/06305/18L zo dňa 31. 5. 2000, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie Okresného úradu v Žiline, odboru životného prostredia č. 99/04544/OÚ-ŽP-Aš zo dňa 2. 2. 2000, ktorým sa nevyhovelo mojej žiadosti o čiastočnú revokáciu rozhodnutia o vyvlastnení MsNV v Žiline č. Výst. 3507/1966-334 bod č. 6) zo dňa 3. 7. 1967, podanej v zmysle ust. § 116 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení.

Krajský súd v Žiline zastavil konanie vo veci sp. zn. 10 S 88/00 v zmysle § 250d ods. 3 O. s. p. z dôvodu toho, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom“.

Zastávajúc názor, že napadnuté uznesenie bolo možné preskúmať správnym súdom v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), vyjadruje sťažovateľ s týmto rozhodnutím zásadný nesúhlas. Krajskému súdu vyčíta, že nešpecifikoval, pre ktorú zákonnú prekážku konanie zastavil, a z odôvodnenia rozhodnutia dedukuje, že sa tak stalo z dôvodu prekážky rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) podľa § 159 ods. 3 OSP. V spojení s tým poukazuje na judikatúru všeobecných súdov a tvrdí, že v konaní o jeho žalobe pred krajským súdom nemohlo ísť o uvedenú prekážku, pretože nešlo o totožnú vec, keďže nebola splnená podmienka totožnosti účastníkov konania. Z uvedeného vyvodzuje, že krajský súd nemohol konanie v danej veci zastaviť.

Vzhľadom na to sťažovateľ tvrdí, že predmetným uznesením bolo porušené jeho vyššie uvedené základné právo.

K prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ uviedol *„...nie je iného súdu, ani orgánu v SR, ktorý by chránil moje základné práva, než Ústavný súd SR. Žiadne iné opravné prostriedky vo veci nie sú prípustné“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 10 S 88/00 zo dňa 29. novembra 2002, ktorým sa zastavilo konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Krajského úradu v Žiline, odboru životného prostredia č. 2000/06305/18L zo dňa 31. 5. 2000 porušil základné právo I. S. na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 2 Ústavy SR a čl. 36 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 S 88/00 zo dňa 29. novembra 2002 a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

Pretože k návrhu na začatie konania sa musí podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, sťažovateľ požiadal, aby mu bol právny zástupca v konaní pred ústavným súdom v zmysle § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 OSP v spojení s § 31a) zákona o ústavnom súde ustanovený. Túto žiadosť odôvodnil tým, že: *„Nevlastným majetok väčšej hodnoty ani iné cenné veci. Súčasne predkladám rozhodnutie Okresného úradu v Žiline o poberaní dávky sociálnej pomoci.“*

V prílohe sťažnosti zaslal sťažovateľ ústavnému súdu napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 S 88/00 z 29. novembra 2002. Ústavný súd 6. mája 2003 na krajskom súde zistil, že uvedené rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 15. januára 2003.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V danej veci sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 2 listiny a podanie sťažnosti ústavnému súdu zdôvodnil tým, že proti rozhodnutiu krajského súdu o zastavení konania nie je prípustný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Na základe toho sa nazdával, že v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyčerpal všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd sa s týmto názorom nestotožňuje.

Podľa názoru ústavného súdu mal sťažovateľ so zreteľom na deň, keď mu bolo doručené napadnuté rozhodnutie (15. januára 2003), podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základného práva poskytuje, a to odvolanie proti označenému rozhodnutiu podľa § 250d ods. 3 OSP. Sťažovateľ však bez toho, aby bol pred tým, než podal sťažnosť

ústavnému súdu, uvedený riadny opravný prostriedok vyčerpal, rozhodol sa požiadať o ochranu svojho základného práva ústavný súd.

Ústavný súd si je vedomý toho, že na napadnutom uznesení došlo k vyznačeniu doložky právoplatnosti a že toto uznesenie obsahuje aj poučenie, podľa ktorého proti nemu nie je prípustný opravný prostriedok.

Ústavný súd však upriamuje pozornosť na skutočnosť, že zákonom č. 424/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 424/2002 Z. z.“) došlo s účinnosťou od 1. januára 2003 k novelizácii § 250d ods. 3 OSP v tom zmysle, že pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov *„súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné“*.

Od 1. januára 2003 bol v dôsledku zmeny právneho stavu príslušný súd povinný postupovať pri vyznačení doložky právoplatnosti podľa ustanovení zákona č. 424/2002 Z. z. Nesplnenie tejto povinnosti nebránilo sťažovateľovi, aby využil zákonnú možnosť podať odvolanie proti označenému rozhodnutiu krajského súdu (obdobne napr. IV. ÚS 70/03).

Podľa § 355 OSP prvej vety „Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon i pre konania začaté pred jeho účinnosťou“.

Pokiaľ ide o konanie, ktorého ústavnosť sa posudzuje na základe tejto sťažnosti, nie je v novele Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 424/2002 Z. z. uvedené inak.

Vzhľadom na to ústavný súd vychádza len z ustanovenia § 355 OSP upravujúceho časovú pôsobnosť tohto zákona a konštatuje, že označené uznesenie krajského súdu bolo možné po jeho doručení napadnúť v zákonnej lehote odvolaním.

Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku upravuje časovú pôsobnosť v civilnom procese, ktorá sa riadi zásadou, že procesné normy nadobúdajú túto pôsobnosť dňom svojej účinnosti. Problematiku začatých a neskončených konaní, ako aj účinky vykonaných procesných úkonov riešia prechodné ustanovenia (§ 355 až 372 OSP). Platí základné pravidlo, podľa ktorého ak zákon neustanovuje inak, platí nový zákon aj v konaniach, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky už urobených procesných úkonov však zostávajú zachované. Uvedené pravidlo vyjadruje všeobecne akceptovanú zásadu procesného práva o časových medziach procesných zákonov.

Z čl. 127 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu chrániť základné práva a slobody je daná len vtedy, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa názoru ústavného súdu mal sťažovateľ so zreteľom na deň doručenia označeného rozhodnutia krajského súdu účinný právny prostriedok ochrany svojich označených základných práv v systéme všeobecného správneho súdnictva, ktorý však nevyužil. Preto je právomoc ústavného súdu v takomto prípade so zreteľom na čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy vylúčená.

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označeného rozhodnutia vyplýva z čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba v tom prípade, ak by nadviazovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia jeho základných práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie nerozhodoval.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred statným súdom.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2003